

VOORSTEL VOOR EEN NIEUWE NORM VOOR DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

HET GEBRUIK VAN DE EURO-MEESTERNORM

door Prof. Dr. G. d'Alcantara *

Brussel 11-08-1998

INLEIDING

Het voorwerp van dit document is het voorstel van een nieuw concept voor een eenvoudige en bruikbare begrotingsnorm en een illustratie van de toepassing ervan.

De Demeesternorm is zeer effectief geweest als hulpmiddel om de beheersing van de vlaamse overheidsbegroting mogelijk te maken. Toch moet de schuld-ontvangsten ratio, die in het jaar 2010 moet stabiliseren, aangevuld worden als criterium voor deze beheersing.

Het concept dat hier voorgesteld wordt, de Euro-meesternorm, heeft begrotingsevenwicht als uiteindelijke doelstelling. Deze klassieke doelstelling van de publieke financiën moet nagestreefd worden in de konkrete huidige toestand van Vlaanderen, binnen de federale unie van België en binnen Europa. De Euro-meesternorm neemt de vorm aan van een constante groeivoet van de vlaamse primaire overheidsuitgaven, elk jaar opnieuw berekend voor de tien volgende jaren. Dit gebeurt dus met een glijdende horizon. Daardoor vermindert deze groeivoet geleidelijk.

** De auteur is directeur van de v.z.w. European Studies and Research in Technology and Economics,. Hij is dankbaar voor een grondige uitwisseling van ideeën met Prof. Dr. W. Moesen, die dit voorstel heeft beïnvloed. Hij dankt vervolgens zijn medewerkster, Dr. Rita Wardenier, voor haar kostbare hulp bij de opstelling van de computersimulaties. Hij dankt tenslotte de heer Guy Clemer, lid van de H.R.F. en consulent, voor de belangrijke suggesties die hij geformuleerd heeft. Ten slotte zou deze studie nooit tot een goed einde zijn gebracht zonder de talrijke bijdragen van en discussies met de Heren H. Van Der Borcht en E. Pannecoucke, kabinetschef en adjunct-kabinetschef van de Vlaamse Minister van Financiën en Begroting, Mevrouw W. Demeester, alsook met de top-medewerkers van de Vlaamse Gemeenschap, die hier niet allen kunnen vernoemd worden. De verantwoordelijkheid voor dit voorstel en de eventuele vergissingen of onnauwkeurigheden liggen echter uitsluitend bij de auteur.*

Voorafgaandelijk wordt elk jaar zorgvuldig, bepaald, in samenspraak met de Hoge Raad voor Financiën, hoeveel aflossingen van de vlaamse schuld in de begroting wordt opgenomen. Dit is nodig om bij te dragen tot de afbouw van de totale openbare schuld van het federale België, mede overeenkomstig het Europees stabiliteits- en groeibeleid afgesproken in juni 1997 te Amsterdam

Tevens worden voorafgaandelijke reserveringen aangelegd. Dit is bij voorbeeld het geval via het Vlaams Egalisatie Rente Fonds, om mogelijke intrestvoetstijgingen, bij de herfinanciering van schulden binnen het begrotingsjaar, op te vangen, eventuele waarborgen uit te betalen voor schulden van derden of betalingen voor onvoldoende ingedekte of niet in te dekken risico's uit te voeren.

Alle elementen die ooit in de begroting voorkomen of dienen voor te komen worden geïntegreerd in het begrotingsproces. De stiptheid van de normering is zeker een belangrijke determinant voor de rating die Vlaanderen geniet op de internationale financiële markten.

Ten slotte worden de gesplitste beleidskredieten genormeerd. Het bestaande surplus, na toepassing van de Euro-norm, wordt namelijk ondergebracht in een op te richten Vlaams Fonds voor Gesplitste Beleidskredieten. Dit Fonds kan daar een reserve mee opbouwen, waarmee eenmalige uitgaveprogramma's worden gefinancierd. Bij het uitgeven worden zowel de opname van de middelen uit de reserve als de uitgave ervan in de begroting opgenomen. De uitgaven mogen echter geen enkel jaar 80% van de reserve overschrijden. Wel kunnen deze uitgaven een anti-cyclisch karakter vertonen om de vlaamse economische conjunctuur te helpen stabiliseren.

De cijfers die in dit document zijn opgenomen dateren van de maand mei 1998 en zijn slechts als illustratie bedoeld. Zij kunnen gemakkelijk aangepast worden om de begroting voor te bereiden.

Dit voorstel begint met een korte evaluatie van de bestaande Demeester-norm. Vervolgens wordt de nieuwe begrotingsnorm voorgesteld samen met drie subnormen. In deel C wordt de concrete toepassing van de norm in fasen opgegeven en de toepassing van de norm geïllustreerd. Deel D beschrijft de voorgestelde oprichting van een Vlaams Fonds voor Gesplitste Beleidskredieten. Deel E is een inleiding over de referentie begrotingsprojectie met de daarbijhorende tabellen. Deel F vergelijkt een aantal alternatieve projecties met de voorgestelde begrotingsnorm. Deel G bestudeert de macroeconomische terugwineffecten, zowel binnen het kader van de Demeesternorm als dat van de Euro-meesternorm. Deel H verzamelt een paar technische elementen over de berekeningswijze van de elasticiteit van de vlaamse belastingsontvangsten met betrekking tot het BBP en van de jaarlijkse rente op de vlaamse schulden. Na de conclusie volgt ten slotte een lijst van de gebruikte referenties en gegevenbestanden.